

Uzasadnienie

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi w sprawie zezwolenia na czynności podlegające zakazom obowiązującym w stosunku do bobra europejskiego (*Castor fiber*) na terenie obwodów łowieckich Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w Skierniewicach, wykonuje delegację zawartą w art. 56 a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 ze zm.). Przepis ten stanowi, że regionalny dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na obszarze swojego działania, na czas określony, nie dłuższy niż 5 lat, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, m.in. w stosunku do bobra europejskiego, na czynności podlegające zakazom określonym w art. 52 ust. 1 powyższej ustawy oraz wymienionym w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1348).

Porozumieniem, zawartym w dniu 19 lipca 2016 roku pomiędzy Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska a Przewodniczącym Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego, wprowadzona została do stosowania instrukcja określająca reguły postępowania przy ograniczaniu liczebności populacji bobra europejskiego *Castor fiber*. Instrukcja ta jest dokumentem pomocniczym, określającym zasady współpracy struktur Polskiego Związku Łowieckiego z regionalnymi dyrekcjami ochrony środowiska, w celu kontroli populacji bobra europejskiego na terenach obwodów łowieckich, dzierzawionych przez koła łowieckie.

Bóbr europejski zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1348) jest gatunkiem objętym częściową ochroną prawną.

Bobry wywierają ogromny wpływ na środowisko w którym bytują. Działalność bobrów obok pozytywnych efektów w postaci przywracania właściwych stosunków wodnych oraz zwiększania różnorodności biologicznej poprzez tworzenie nowych, wilgotnych siedlisk, przyczynia się do powstawania coraz większych strat w gospodarce człowieka. Każdego roku za straty powodowane przez bobry Skarb Państwa wypłaca znaczne odszkodowania.

Obszarem szczególnie narażonym na szkodliwą działalność bobrów są stawy rybne, lasy, sady i kompleksy łąk, gdzie zwierzę to znajduje dogodne warunki siedliskowe. Stała obecność wody oraz bazy żerowej w postaci drzew i krzewów są podstawowymi czynnikami warunkującymi obecność bobrów na tych terenach. Wyrządzane szkody dotyczą najczęściej wycinania drzew, podtapiania i zalewania terenów łąk oraz niszczenia grobli stawów, gdzie bobry kopią nory, które wielokrotnie tworzą rozległe sieci stanowiące miejsca odpoczynku, rozrodu i zimowania. Rozmiar szkód przekłada się na wielkość wypłacanych odszkodowań.

Zgodnie z danymi będącymi w posiadaniu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi wartość wypłacanych odszkodowań za szkody powodowane przez bobry jest bardzo wysoka i każdego roku wzrasta. w 2010 roku za szkody wyrządzone przez bobry na terenie województwa łódzkiego wypłacone zostały odszkodowania na kwotę 418 tys. zł, w 2011 roku – 857 tys. zł, w 2012 r. – 925 tys. zł, w 2013 r. – 965 tys. zł, w 2014 r. – 1 214 tys. zł, a w 2015 r. – 1 322 tys. zł.

Celem wydania niniejszego zarządzenia jest przede wszystkim ograniczenie szkód wyrządzanych przez omawiany gatunek w miejscach, gdzie te straty są najwyższe i powodują największe konflikty społeczne. Umożliwienie wykonywania czynności zakazanych w stosunku do omawianego gatunku przyczyni się do ograniczenia szkód bobrowych na stawach rybnych, użytkach zielonych, w zadrzewieniach i innych rodzajach mienia. Działanie takie przyczyni się również do ograniczenia sytuacji konfliktowych na linii gospodarka człowieka, a działalność bobrów.

Bóbr europejski wykazuje bardzo silny wzrost populacji. Według danych GUS w roku 2000 na terenie Polski populacja bobra wynosiła 24,4 tys. osobników, 68,9 tys. osobników w 2010 r., a w 2014 r. już 100,2 tys. osobników. Według danych GUS, Ministerstwa Środowiska i GDOŚ liczebność bobra na terenie województwa łódzkiego wynosiła w 2006 roku – 450 osobników, a w 2010 roku już 1500 osobników. Natomiast według opracowania „*Inwentaryzacja stanowisk bobra europejskiego Castor fiber na obszarze Polski*”, wykonanego na zlecenie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska przez EMPEKO S.A., populacja bobra (na podstawie uzyskanych ankiet) na terenie województwa łódzkiego wynosi 655 osobników.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi podejmowała działania mające na celu ograniczenie szkód powodowanych przez bobry. w latach 2011 – 2015 zamontowano, przy udziale środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Łodzi, 48 przepustów w tamach bobrowych, stabilizujących poziom wody w rozlewiskach bobrowych oraz dofinansowano ogrodzenie działek rolnych i leśnych, na których w latach poprzednich wyrządzane były znaczne szkody. Prowadzone są również działania edukacyjne w zakresie zabezpieczania mienia przed szkodami wyrządzanymi przez bobry. Wydano poradnik "Bóbr europejski ochrona i zapobieganie szkodom", opracowany przez pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi, w którym oprócz biologii bobra omówiono szczegółowo sposoby zapobiegania szkodom bobrowym. Poradnik jest rozdawany w trakcie spotkań z właścicielami nieruchomości, na których występują szkody wyrządzone przez bobry oraz na spotkaniach w urzędach gmin. Ponadto na bieżąco wydawane są decyzje zezwalające na odstępstwa od zakazów rozbierania tam, płoszenia i niepokojenia bobrów. Działania te nie zatrzymały jednak wzrostu populacji bobra w naszym województwie i nie spowodowały zmniejszenia szkód wyrządzanych przez te zwierzęta.

W opracowaniach dotyczących przedmiotowego gatunku podaje się teoretyczną wielkość populacji bobra europejskiego w Polsce, zapewniającą jego zachowanie we właściwym stanie ochrony, z podziałem na województwa. Wielkość krajowej populacji, stanowiąca optymalną ilość rodzin gwarantującą ciągłość reprodukcyjną populacji może wynosić 3529 stanowisk bobrowych, a w województwie łódzkim 70 stanowisk. Przyjmując, że w Polsce średnia liczebność stanowiska bobrów wynosi około 3,7 osobników, szacunkową wielkość populacji w województwie łódzkim zapewniającą jej stabilność i zachowanie we właściwym stanie ochrony można określić na ok. 259 osobników. Celem określenia przybliżonej liczebności bobrów w miejscach, na bazie ogólnie przyjętych danych dotyczących ekologii bobra europejskiego, założono iż jedna rodzina tych zwierząt może zajmować od 1 – 3 km linii brzegowej ciekłu (średnio 2 km). Biorąc powyższe pod uwagę i warunki lokalne na terenie powiatów łowickiego i skierniewickiego, uznano, że liczba 30

osobników przeznaczonych do odstrzału w ciągu 3 lat, nie będzie miała wpływu na stabilność lokalnej populacji bobra europejskiego na ww. terenie. Mając na uwadze zachowanie właściwego stanu populacji wprowadzono dopuszczalny limit odstrzału w każdym roku obowiązywania zarządzenia. w celu uniknięcia rozproszenia się lokalnej populacji czynności powinny być ukierunkowane na redukcję całych stanowisk, a nie pojedynczych osobników we wskazanych lokalizacjach.

Z uwagi na biologię bobrów, ich ochronę, jak również względy humanitarne w zarządzeniu zezwolono na zabijanie i pozyskiwanie bobrów w okresie od 1 października do końca lutego.

Dwa miejsca, których dotyczy niniejsze zarządzenie, częściowo położone są w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Rawki PLH100015, w którym bóbr jest przedmiotem ochrony. Jest to kompleks łąk w miejscowości Doleck i częściowo teren lasów Wspólnoty Lasów Osady Bolimów. Obszar Natura 2000 Dolina Rawki PLH 100015 posiada aktualny plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rawki PLH100015 (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 1510 oraz z 2016 r., poz. 2875). Zgodnie z zapisami PZO celami ochrony dla bobra europejskiego jest utrzymanie właściwego stanu siedlisk gatunku.

Wykonywanie czynności zakazanych odbywać będzie się tylko przez pięć miesięcy w roku w miejscach, gdzie wyrządzane są największe szkody i które stanowią niewielką część Obszaru Natura 2000. Wykonywanie czynności zakazanych nie będzie ograniczać migracji bobrów z terenów sąsiednich, na których zwierzęta te licznie występują. Realizacja działań związanych z wykonaniem niniejszego zarządzenia nie będzie miała wpływu na pogorszenie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków chronionych w obszarach Natura 2000. Planowane czynności nie stoją w sprzeczności z celami ochrony, które określone zostały dla poszczególnych przedmiotów, ponadto nie uniemożliwiają realizacji działań ochronnych, zdefiniowanych w poszczególnych planach zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, gdyż mogą powodować jedynie chwilowe, punktowe, rozłożone w czasie oddziaływania, pojawiające się sporadycznie, jako skutek wykonywania zapisów zarządzenia.

Zgodnie z zapisami Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, stan ochrony gatunków oznacza sumę oddziaływań na te gatunki, mogących mieć wpływ na ich długofalowe rozmieszczenie i obfitość ich populacji w obrębie europejskiego terytorium Państw Członkowskich. Ponadto stan ochrony gatunków zostanie uznany za "właściwy" jeśli dane o dynamice liczebności populacji rozpatrywanych gatunków wskazują, że same utrzymują się w skali długoterminowej jako trwałe składniki swoich siedlisk przyrodniczych, naturalny zasięg gatunków nie zmniejsza się ani nie ulegnie zmniejszeniu w dającej się przewidzieć przyszłości, oraz istnieje i prawdopodobnie będzie istnieć siedlisko wystarczająco duże, aby utrzymać swoje populacje przez dłuższy czas.

W kontekście powyższych zapisów stwierdzić należy, że wykonywanie czynności zakazanych w stosunku do bobra europejskiego w granicach ww. obszaru Natura 2000 nie powinno znacząco negatywnie oddziaływać na jego rozmieszczenie i wielkość populacji. Właściwy stan ochrony gatunku w przytoczonych obszarach nie powinien ulec pogorszeniu ponieważ liczebność populacji ulegnie jedynie ograniczeniu, a zasięg bobra nie ulegnie zmniejszeniu, ponadto siedliska opisywanego gatunku będą dalej istnieć.

Ponadto miejsca, których dotyczy niniejsze zarządzenie położone są na terenie następujących form ochrony przyrody:

- Obszarze Chronionego Krajobrazu Górnej Rawki ustanowionego Rozporządzeniem Nr 36 Wojewody Skierniewickiego z dnia 28 lipca 1997 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Skierniewickiego Nr 18, poz. 113) ;
- Bolimowskiego Parku Krajobrazowego ustanowionego Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Skierniewicach Nr XIV/93/86 z dnia 26 września 1986 r., a jego aktualny stan prawny reguluje Uchwała Nr LXI/1684/10 z dnia 26 października 2010 r. Sejmiku Województwa Łódzkiego w sprawie powiększenia obszaru Bolimowskiego Parku Krajobrazowego znajdującego się w granicach województwa łódzkiego (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 342, poz. 3013);
- Obszarze Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej ustanowionego Rozporządzeniem Nr 6/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 75, poz.710), którego aktualny stan prawny reguluje Uchwała Nr LXI/1686/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 26 października 2010 r. w sprawie: zmiany rozporządzenia Nr 6/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko Berlińskiej, zmienionego rozporządzeniem Nr 18/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 30 lipca 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 327, poz. 2842);
- Obszarze Chronionego Krajobrazu Dolina Chojnatki ustanowionego Rozporządzeniem Nr 4/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Chojnatki (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 75, poz.708), którego aktualny stan prawny reguluje Uchwała Nr XXXI/612/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Chojnatki (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2013 r. poz. 264).

Na terenie tych form ochrony przyrody zakazuje się umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry. Jednakże wyjątek dotyczy amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej. w związku z derogacją dla racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, wskazane w niniejszym akcie prawnym czynności nie kolidują z w/w regulacjami prawnymi.

Projekt zarządzenia uwzględnia regulacje określone w art. 56 a ust. 2 ustawy o ochronie przyrody. Zezwolenie na czynności podlegające zakazom w stosunku do bobra

Europejskiego podyktowane są brakiem rozwiązań alternatywnych oraz wynikają z konieczności ograniczania poważnych szkód w odniesieniu m.in. do upraw, wody, lasów i innych rodzajów mienia. Działania ujęte w zarządzeniu nie będą szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony bobra europejskiego w województwie łódzkim, co wyżej wykazano.

Podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie zarządzenia i czynności, o których mowa w zarządzeniu jest Zarząd Okręgowy PZŁ w Skierniewicach, który wydaje upoważnienie właściwemu kołu łowieckiemu do dokonania odstrzału na dzierżawionych obwodach łowieckich.

Projekt przedmiotowego zarządzenia został zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Łodzi Uchwałą nr 1/2016 z dnia 5 października 2016 r.

Projekt niniejszego aktu prawnego poddany został konsultacjom społecznym w celu zapewnienia możliwości wypowiedzenia się w zakresie przedmiotu regulowanego zarządzeniem. Obwieszczenie zawieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Łodzi, ul. Traugutta 25, 90-113 Łódź oraz na stronie internetowej <http://lodz.rdos.gov.pl> 7 października 2016 r., a zdjęto 13 października 2016 r. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu zarządzenia wyznaczono okres 5 dni. Wniesione uwagi dotyczyły wszystkich czterech zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi w sprawie zezwolenia na czynności podlegające zakazom obowiązującym w stosunku do bobra europejskiego (*Castor fiber*) na terenie obwodów łowieckich Zarządów Okręgowych Polskiego Związku Łowieckiego w Łodzi, Piotrkowie Trybunalskim, Skierniewicach i Sieradzu.

Zestawienie wniesionych i rozpatrzonych uwag przedstawia załączona poniżej tabela:

Zestawienie wniesionych i rozpatrzonych uwag w ramach konsultacji społecznych

L.p.	Podmiot wnoszący uwagi, data i znak pisma	Wniesione uwagi	Rozpatrzenie uwag
1.	Klub Przyrodników, ul. 1 Maja 22, 66-200 Świebodzin, pismo z dnia 10.10.2016 r. zn.: L.dz. 794/2016	1. Nie można wiarygodnie uznać, że odstrzał planowanej liczby osobników nie będzie szkodliwy dla zachowania regionalnych populacji bobra we właściwym stanie ochrony.	1. Lokalne zmniejszenie liczebności populacji bobra nie jest jednoznaczne z pogorszeniem stanu ochrony danego gatunku. Zarządzenia, przygotowane przez RDOŚ w Łodzi, zezwalające na odstrzał dotyczą łącznie 140 osobników bobra na terenie województwa łódzkiego w przeciągu 3 lat, co stanowi około 4,6% szacowanej populacji rocznie. Przyjmując, że średni przyrost naturalny populacji bobra w latach 2010-2015 wg danych dotyczących liczebności bobra podawanych przez GUS wynosi około 10 % rocznie, redukcja o 4,6% rocznie populacji bobra nie spowoduje zmniejszenia liczebności tego gatunku

		<p>2. Niespełnienie przesłanki art. 56a ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.</p> <p>3. Odstrzał bobrów na zasadach regulowanych zarządzeniami nie powinien dotyczyć terenów leśnych.</p> <p>4. Zgodnie z delegacją ustawową art. 56a ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia o ochronie przyrody, zarządzenie może być wydane tylko pod warunkiem braku rozwiązań alternatywnych. Przesłanka ta nie została przekonywująco uzasadniona.</p> <p>5. Analiza oddziaływania na obszary Natura 2000, z punktu widzenia celów jego ochrony, nie jest wystarczająca.</p>	<p>w naszym województwie, a przyczyni się do lokalnego zmniejszenia rozmiaru wyrządzanych szkód.</p> <p>2. Projekty zarządzeń RDOŚ w Łodzi spełniają tę przesłankę – zostały określone obszary odstrzału uzasadnionego przeciwdziałaniem konkretnym szkodom.</p> <p>3. Przedłożone do konsultacji społecznych projekty zarządzeń RDOŚ w Łodzi nie dotyczą odstrzału bobra na terenach Lasów Państwowych.</p> <p>4. Zastosowanie na szeroką skalę metod minimalizowania szkód nie jest możliwe ze względu na wysokie koszty i brak środków finansowych na ten cel. Koszty zastosowania rozwiązań takich jak np. rury przelewowe w tamach i ich regularnej konserwacji często znacznie przekraczają wartość szkód. w wielu przypadkach rozwiązania alternatywne do odstrzału nie są możliwe do zastosowania lub nie przynoszą oczekiwanych skutków, są mało efektywne. Mając na uwadze powyższe, proponuje się działania kompleksowe – stosowanie rozwiązań minimalizujących konflikty między bobrem, a człowiekiem w miejscach, gdzie jest to możliwe i uzasadnione (również ekonomicznie) oraz likwidację stanowisk bobra w miejscach, gdzie ze względu na powodowane dotkliwe szkody zwierzęta te nie powinny występować. Należy podkreślić, że przyjęte działania polegające na odstrzale redukcyjnym nie wykluczają stosowania innych działań wspomagających minimalizowanie uciążliwości związanych z występowaniem bobrów.</p> <p>5. RDOŚ w Łodzi przeprowadził analizę wpływu odstrzału bobra na obszary Natura 2000. Tylko dwa miejsca, których dotyczy niniejsze zarządzenie częściowo, w niewielkich fragmentach, położone są w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Rawki PLH100015, w którym bóbr jest przedmiotem ochrony. Jest to kompleks łąk w miejscowości Doleck</p>
--	--	---	---

		<p>6. Niedopuszczalne delegowanie przez RDOŚ na inny podmiot własnej delegacji ustawowej, w zakresie rzeczywistego określania wykonawcy czynności, których dotyczy odstępstwo.</p>	<p>i częściowo teren lasów Wspólnoty Lasów Osady Bolimów. Zaplanowano tam, w przeciągu trzech lat obowiązywania zezwolenia, odstrzał 8 osobników bobra. Należy również mieć na uwadze, że zarządzenie dotyczy odstrzałów bobra, nie obejmuje rozbiórki tam, w związku z czym obecny stan siedlisk po odstrzale zostanie utrzymany, tym samym wpływ na inne gatunki i siedliska będące przedmiotem ochrony nie będzie znaczący. Monitoring stanu populacji prowadzony będzie w ujęciu rocznym przez Polski Związek Łowiecki, tak więc będzie możliwe coroczne analizowanie zmian liczebności populacji i podejmowanie właściwych decyzji dotyczących kontynuowania bądź zaprzestania odstrzału.</p> <p>6. Zgodnie z art. 32 ust. 1 Polski Związek Łowiecki jest zrzeszeniem osób fizycznych i prawnych, które prowadzą gospodarkę łowiecką poprzez hodowlę i pozyskiwanie zwierzyny oraz działają na rzecz jej ochrony poprzez regulację liczebności populacji zwierząt łownych. Wszyscy myśliwi będący obywatelami Polskimi wykonujący polowanie na terenie Polski są członkami PZŁ. Zgodnie z przyjętym porozumieniem osoby wykonujące odstrzał będą działały na terenie swoich obwodów łowieckich oraz będą stosowanie przeszkolone w zakresie biologii i ekologii bobra. Uznaje się, że myśliwi wykonujący odstrzał będą działali na rzecz i w imieniu PZŁ.</p> <p>Zgodnie z art. 34 pkt. 2 ustawy Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 roku do zadań Polskiego Związku Łowieckiego należy współdziałanie z administracją rządową i samorządową, jednostkami organizacyjnymi Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i parkami narodowymi oraz organizacjami społecznymi w ochronie środowiska przyrodniczego, w zachowaniu i rozwoju populacji zwierząt łownych i innych zwierząt dziko żyjących. Należy zaznaczyć że powyższe</p>
--	--	--	---

		<p>7. Niepoprawność legislacyjna warunku „Osoby, o których mowa § 4 ust. 3 muszą posiadać wiedzę z zakresu ochrony gatunkowej bobra europejskiego i zasad postępowania przy ograniczaniu liczebności populacji bobrów”.</p> <p>8. Zapisy zarządzeń znajdują się w konflikcie z przepisami dotyczącymi form ochrony, takich jak parki krajobrazowe. Przepisy te zakazują „umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry z wyjątkiem czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej. Odstrzały bobrów dokonywane przez PZŁ nie będą wykonywane w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej, gdyż PZŁ takiej gospodarki nie prowadzi. nie stanowią także racjonalnej gospodarki łowieckiej, gdyż nie można prowadzić „racjonalnej gospodarki łowieckiej” gatunkiem chronionym.</p>	<p>działania mogą być także rozumiane jako zarządzanie populacjami zwierząt poszczególnych gatunków oraz łagodzenie negatywnych interakcji na styku ochrony przyrody i działalność człowieka.</p> <p>7. Zgodnie z instrukcją załączoną do porozumienia zawartego pomiędzy Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska a Polskim Związkiem Łowieckim, odstrzał będzie wykonywany wyłącznie przez myśliwych zrzeszonych w Polskim Związku Łowieckim, którzy odbyli wcześniej odpowiednie szkolenie organizowane przez Polski Związek Łowiecki. Spełnianie tego warunku, ujętego w instrukcji, będzie dla RDOŚ wyznacznikiem spełnienia warunku wprowadzonego w zarządzeniu: „Osoby, o których mowa w ust. 3, muszą posiadać wiedzę z zakresu ochrony gatunkowej bobra europejskiego i zasad postępowania przy ograniczaniu liczebności populacji bobrów”. w zarządzeniu znalazł się zapis dotyczący warunku przeszkolenia osób wykonujących odstrzał w zakresie ochrony gatunkowej.</p> <p>8. Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody na obszarze parku krajobrazowego może być wprowadzony zakaz umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej. Ponadto zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 3 cyt. ustawy zakaz ten nie dotyczy prowadzenia działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym. Należy też uznać, iż w przypadku przedmiotowych zarządzeń, mających na celu ograniczenie szkód wyrządzanych w gospodarce człowieka, odstrzał bobra jest wykonywany w ramach racjonalnej gospodarki rolnej (ochrona przed zalewaniem upraw, niszczeniem</p>
--	--	--	---

		<p>9. Zapis „Odstrzelone bobry stanowią własność myśliwego, dokonującego odstrzału jako częściowa rekompensata kosztów pozyskania” rażąco wykracza poza delegację ustawową.</p> <p>10. Rażąco niezgodne z prawem są próby wprowadzenia zarządzeniami wydanymi na podstawie art. 56a bezterminowych upoważnień do przetrzymywania, posiadania lub preparowania okazów gatunku, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny, transportu w celu sprzedaży okazów gatunku, wywozu poza granicę państwa okazów odstrzelonych bobrów.</p>	<p>gruntów rolnych), leśnej (ochrona drzewostanów w przypadku lasów prywatnych) i rybackiej (ochrona przed zniszczeniem urządzeń hydrotechnicznych). Ograniczenie populacji bobra europejskiego w sąsiedztwie obiektów ochrony przeciwpowodziowej jest uzasadnione koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa osób i mienia. Zatem nie mają one zastosowania w przypadku wykonywania zarządzeń dotyczących odstrzału bobra.</p> <p>9. Zapis: „Odstrzelone bobry stanowią własność myśliwego, dokonującego odstrzału jako częściowa rekompensata kosztów pozyskania” został usunięty z treści zarządzenia.</p> <p>10. Bezterminowe upoważnienia do przetrzymywania, posiadania, zbywania oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny, transportu w celu sprzedaży okazów gatunku, wywozu poza granicę państwa odstrzelonych okazów bobra zostały zastąpione zezwoleniem terminowym – będą obowiązywały do czasu obowiązywania zarządzenia.</p>
2.	Klub Przyrodników, ul. 1 Maja 22, 66-200 Świebodzin, pismo z dnia 10.10.2016 r. zn.: L.dz. 792/2016	Zmiana wyznaczonego 5 – dniowego terminu składania uwag do projektów zarządzeń, tak by zapewniał on możliwość rzeczywistego udziału społeczeństwa.	Zgodnie z opinią Biura Prawnego GDOŚ ani Zasady Techniki Prawodawczej ani Regulamin pracy Rady Ministrów nie regulują kwestii przeprowadzania konsultacji publicznych aktów prawa miejscowego. Niemniej jednak należy zauważyć, że mimo, że taki obowiązek nie może być wprost wywodzony z przepisów, w związku z faktem, że akty prawa miejscowego są aktami powszechnie obowiązującymi, tak jak pozostałe akty wymagają przeprowadzenia konsultacji publicznych. Termin na przeprowadzenie konsultacji oczywiście może być analogiczny do terminu przewidzianego dla konsultacji publicznych projektów rozporządzeń (tj. 10 dni), ale Regulamin pracy Rady Ministrów

			<p>przewiduje również skrócenie tego terminu w szczególnie uzasadnionych przypadkach - i tak też przyjęto w przypadku przedmiotowych zarządzeń.</p> <p>Krótki czas konsultacji społecznych wynika przede wszystkim z faktu, że zbliża się optymalny czas (okres) do rozpoczęcia działań redukcyjnych. Późniejszy okres – zdecydowanie utrudni działania. Poza tym zarządzenia będzie można realizować w okresie 1 października – 28 lutego (wynika to z biologii gatunku), stąd konieczność intensyfikacji prac.</p>
3.	Natural Forest Foundation ul. Królowej Jadwigi 13/21, 11-500 Giżycko, pismo z dnia 11.10. 2016 r.	Wydłużenie terminu konsultacji społecznych do 30 dni roboczych od daty publikacji informacji o rozpoczęciu konsultacji społecznych.	<p>Zgodnie z opinią Biura Prawnego GDOŚ ani Zasady Techniki Prawodawczej ani Regulamin pracy Rady Ministrów nie regulują kwestii przeprowadzania konsultacji publicznych aktów prawa miejscowego. Niemniej jednak należy zauważyć, że mimo, że taki obowiązek nie może być wprost wywodzony z przepisów, w związku z faktem, że akty prawa miejscowego są aktami powszechnie obowiązującymi, tak jak pozostałe akty wymagają przeprowadzenia konsultacji publicznych. Termin na przeprowadzenie konsultacji oczywiście może być analogiczny do terminu przewidzianego dla konsultacji publicznych projektów rozporządzeń (tj. 10 dni), ale Regulamin pracy Rady Ministrów przewiduje również skrócenie tego terminu w szczególnie uzasadnionych przypadkach - i tak też przyjęto w przypadku przedmiotowych zarządzeń. Krótki czas konsultacji społecznych wynika przede wszystkim z faktu, że zbliża się optymalny czas (okres) do rozpoczęcia działań redukcyjnych. Późniejszy okres – zdecydowanie utrudni działania. Poza tym zarządzenia będzie można realizować w okresie 1 października – 28 lutego (wynika to z biologii gatunku), stąd konieczność intensyfikacji prac.</p>
4.	WWF Polska, ul. Mahatmy Gandhiego 3,	Wydłużenie terminu konsultacji społecznych do 30 dni od daty	<p>Zgodnie z opinią Biura Prawnego GDOŚ Zasady Techniki Prawodawczej ani Regulamin pracy</p>

	-645 Warszawa, pismo z dnia 12.10.2016 r.	publikacji informacji o rozpoczęciu konsultacji społecznych.	<p>Rady Ministrów nie regulują kwestii przeprowadzania konsultacji publicznych aktów prawa miejscowego. Niemniej jednak należy zauważyć, że mimo, że taki obowiązek nie może być wprost wywodzony z przepisów, w związku z faktem, że akty prawa miejscowego są aktami powszechnie obowiązującymi, tak jak pozostałe akty wymagają przeprowadzenia konsultacji publicznych. Termin na przeprowadzenie konsultacji oczywiście może być analogiczny do terminu przewidzianego dla konsultacji publicznych projektów rozporządzeń (tj. 10 dni), ale Regulamin pracy Rady Ministrów przewiduje również skrócenie tego terminu w szczególnie uzasadnionych przypadkach - i tak też przyjęto w przypadku przedmiotowych zarządzeń.</p> <p>Krótki czas konsultacji społecznych wynika przede wszystkim z faktu, że zbliża się optymalny czas (okres) do rozpoczęcia działań redukcyjnych. Późniejszy okres – zdecydowanie utrudni działania. Poza tym zarządzenia będzie można realizować w okresie 1 października – 28 lutego (wynika to z biologii gatunku), stąd konieczność intensyfikacji prac.</p>
5.	Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, ul. Jasna 17, 43-360 Bystra, pismo z dnia 12.10.2016 r., zn.: SS/13/10/2016	Wydłużenie terminu konsultacji społecznych do ustawowych 21 dni roboczych, co umożliwi rzetelną analizę dokumentacji oraz rzeczywiste uczestnictwo społeczeństwa w stanowieniu prawa miejscowego.	<p>Zgodnie z opinią Biura Prawnego GDOŚ ani Zasady Techniki Prawodawczej, ani Regulamin pracy Rady Ministrów nie regulują kwestii przeprowadzania konsultacji publicznych aktów prawa miejscowego. Niemniej jednak należy zauważyć, że mimo, że taki obowiązek nie może być wprost wywodzony z przepisów, w związku z faktem, że akty prawa miejscowego są aktami powszechnie obowiązującymi, tak jak pozostałe akty wymagają przeprowadzenia konsultacji publicznych. Termin na przeprowadzenie konsultacji oczywiście może być analogiczny do terminu przewidzianego dla konsultacji publicznych projektów rozporządzeń (tj. 10 dni), ale Regulamin pracy Rady Ministrów przewiduje również skrócenie tego</p>

			<p>terminu w szczególnie uzasadnionych przypadkach - i tak też przyjęto w przypadku przedmiotowych zarządzeń.</p> <p>Krótki czas konsultacji społecznych wynika przede wszystkim z faktu, że zbliża się optymalny czas (okres) do rozpoczęcia działań redukcyjnych. Późniejszy okres – zdecydowanie utrudni działania. Poza tym zarządzenia będzie można realizować w okresie 1 października – 28 lutego (wynika to z biologii gatunku), stąd konieczność intensyfikacji prac.</p>
6.	Gmina Przedbórz z siedzibą w Przedborzu, ul. Mostowa 29, 97-570 Przedbórz, pismo z dnia 12.10.2016 r.	Uzupełnienie projektu zarządzenia o tereny przy zbiorniku wodnym w Przedborzu i przy moście na rzece Pilicy w miejscowości Chałupy.	Wniosek nie został uwzględniony. Gmina Przedbórz otrzymała zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z 4 lipca 2016 r. zn.: WPN-II.6401.151.2016.GJ na odstrzał 3 osobników bobra przy zbiorniku wodnym w Przedborzu. Zezwolenie jest ważne do końca 2016 roku.
7.	Centrum Ochrony Mokradeł, ul. Cieszkowskiego 1/3 lok. 31, 01-636 Warszawa, pismo z dnia 13.10.2016 r.	Sprzeciw wobec konsultowanych projektów. Redukcja liczebności populacji bobrów będzie prowadzić do pogorszenia stanu i jakości wód, poprzez zwiększenie wahań przepływów oraz ograniczenia procesów samooczyszczenia.	Uwagi wniesiono po terminie konsultacji społecznych.

Projekt niniejszego zarządzenia uzyskał uzgodnienie Wojewody Łódzkiego – pismo znak: IR-IV.0521.11.2016 z dnia 15 listopada 2016 r.

Wejście w życie niniejszego zarządzenia nie spowoduje dodatkowych obciążeń dla budżetu Państwa, może natomiast wpłynąć korzystnie, m.in. poprzez zmniejszenie wysokości nakładów na utrzymanie, remont i zabezpieczenie urządzeń wodnych oraz na wielkość wypłacanych przez Skarb Państwa odszkodowań za szkody wyrządzone przez bobry na terenach, których dotyczy zarządzenie.